

Egy postamester balladája

Azon a reggelen is Irénke karikázott a postaépülethez legelőször. Mert ő még szokott írni. A falon lógott még a pezsgősüveg nyaka. Egyébként Irénke egy váratlan hívás miatt késett cirka fél órát. Bristolból szolt rá Sára, és még beszélt is volna, de Irénke egy idő után azt mondta neki, ne haragudjon, de el kell mennie a postára, hogy föladja neki a levelet.

Milyen levelet?!

Amiben megírta az aktuális dolgokat.

De hát ez az aktuális, amiről most beszél, kiabált Sára.

Irénke hallgatott, megszakadt a vonal, könnyen előfordulhat, hogy Sárát családja Laci.

Zuhogott a kerítés oldalában az aranyeső, sárgán hullott a vízesés, macska szaladt verébszárnyal a tuják alá. Bertalan, a postamester szerette a macskákat. Ezt a verebész példányt magáról nevezte el. Kiállt a nyugdíj előtti, pókos hasával a posta elé, Bertalan, Bertalan, kiabálta, és csakhamar surrant is a nadrágszára mellé a macska. Csöndes volt az épület, igaz, égett bent a villany, reggel még kell a fény.

Már nem szoktak írni. Még néhány éve is röpködtek a lapok, akár a költöző madarak, keresztelő és karácsony idején, valami tartalmas családi ünnep miatt, megszületett Katika, meghalt édesapátok, hogy vagytok, mi remekül, szeretettel. A kerékpármotoros postást a nyugdíj miatt még mindig respektálják, aki pénzt hoz, megmarad az idő kiszámíthatatlan és mind ellenségesebb jellegű alakulásában. A postaláda annyira már nem érdekes. Díszeleg még az újsárgára porozott polgármesteri hivatalépület sarkán egy vicsorgó, vörös doboz, de már nem hűgyoznak bele minden héten egyszer, ahogy korábban. Egy éve egyszer ellopták, néhány kényszeredett húsvéti üdvözléssel, meglett a villanytelepnél, ki lehetett szárítani, küldték tovább a nem túlzottan elmosódott, enyhén hűgyszagú lapokat, Bertalan napokig szentségelt. Most már minden pénteki kiürítésnél üres.

Új, erősebb mutatvány foglalta el a hírosztás színpadát. Már nem száll lap se innen, se onnan, se sehonnán. Maximum csekket adnak föl. Ritkán hivatali levél indul a bürokrácia útvesztőjébe. Ha mondandója lesz az emberfiának, feszíti a lelkét valami téma, akkor mobilozik, csetel, meszendzsert ír.

Elszáll a kapcsolat Bristolba, Saragosába vagy a gelsenkircheni síközpont gondnokságához, faház kettő, ki hinné, hogy tényleg vannak efféle városok, helyek, települések.

Köbenhavn.

Ki se lehet mondani.

Irénke, aki elnézte a sárgán elcsorgó aranyesőt, még mindig írt képeslapot és levelet, és ezt a csapodár Berec Károly is megerősítette és kifejtette, mármint hogy az asszony rendszeresen körmöl a lányának külföldre, és kézzel teszi, majd

pedig hagyományos borítékba hajtogatja a dacosan recsegő levélpapírt, mert így lesz ideje és rendje az üzenetnek, a mondanivalónak, a családi közlendőnek. Berec a kocsmában fecsegett erről, nyilván ittasan. A kocsmában mindent tudnak. Az az igazság, Irénkének is jólesett, hogy fölfigyelnek a kitartására.

Irénke egyébként megmondta, mint a pap.

Az nem a természet rendje, hogy látok a számítógép képernyőjén valakit, aki olyan, mint a lányom, a fiam, az unokám, és beszélek vele bármi bolondságot. Feleslegeset. Mintha a piac sarkán állnánk, kofák lennénk. Csak járjon a száj, motolla. Semmi tisztelet. Semmi meggondoltság. Elhallgatni a képernyő előtt például tilos. Tűnődni, gondolkodni tilos! Halló, itt vagy még?! Nem lehet csak nézni, mert ha mélázol, szól a másik odaátrol, hogy mi van, mi van, pedig egyébként a mélázás, de tényleg, annyira fontos, nézni azt az élő másikat, ül előtted, bámulod, hozzá is érhetsz, látsz foltot, ráncot, gyűrődést, akármit, látod rajta, hogy fáj neki, ez már nincsen. Olvasni az arcát. Mint egy könyvet. Az már nincsen. Igen, olyan az a lány ott, a képernyőn, mint az én lányom, mégis egy technikai eszközhöz folyamodom, nem? Én írni fogok, és rendszeresen, minden héten, mert ha írok, az olyan, mintha néznék, olyan, mintha hallgatnék, olyan, mintha elképzelném, pedig özvegy vagyok, és aki özvegy, annak állítólag letelt.

Se nézés, se képzelődés.

Hétfvégén vár a temető.

Szép az aranyeső sárgája, mintha festették volna. Irénkének elment az ura, valamiért földadta a szíve. Három éve a strandról vitték el, az ártézi meleg-medencéből kellett kiemelni, előbb csak hallgatag lett, elbambult, aztán elpirult, mintha szégyenkezne, majd szótlánul elmerült. Irénke kiáltani sem tudott. Valamivel később sápadtan, csöpögve telefonozott Bristolba a kóperemről, apádat most tekerik át valami szürkével, kicsim.

Micsoda?!

Roszzul lett a gyógymedencénél.

Egyáltalán nem biztos, hogy szerelem volt az a vonzódás, ami Berecet Irénkéhez fűzte. A szerelmi érzéseknél általában bonyolultabb a dolog, például nem jó egyedül, kinek ketyeg a vekker, mikor kikapcsoljuk a tévét, és marad a remegő, hazug, távoli plafon. Mi lenne, ha együtt. Ez, hogy együtt, reális lehetőség, nem is akármilyen, csak a keze ne lenne ilyen nagy, durva. Elmondta a köztudottan csapodár Karesz néhányszor elég részletesen és körültekintően. Előadta, hogy ő, Berec Károly és Irénke talán, de azért tényleg reális. Hülye vagy te, Karcsi. Fontoljuk meg, nyilatkozott meg a férfi váratlan bölcsességgel, és való igaz, megfontolni miért ne lehetne. Mintha levelet írna az ember. Nem csak beszél, gondolkodik is.

Irénke minden hétfőn elkerékpározott a postára. Hétfvégén megírta a történetet, a gondolatokat és az általános benyomásokat, tépelődött egy-két fejezetben, majd reggel, általában első ügyfélként, földadta a levelet a gyerekeknek. Sárának lesz. Angliába. Légiposta, elsőbbségi. Bertalan nem köszönt, csak bólintott. Mennyi keksz, üdítő, mennyi matrica van újabban a hivatalban, lépni alig tud az ember, nem fér oda az ablakhoz.

– Új sorsjegyek jöttek, Irén – szólt az ügyintézés után Bertalan, köhintett. – Szerintem a subidubis a legjobb.

– A subidubis?!

– Vagy a vámpiros – mutatta Bertalan, nagy levegőt vett. – Három vámpiros kaparós van, a köpenyes, a harapós és a temető.

Rác Bertalan postamester jövőre megy nyugdíjba. Ki érkezik majd helyette? Amikor eljött a postáról Irénke, a közeli, egy sarok volt csupán, kocsmá előtt fékezett, ügyesen leugrott a kerékpárról.

Bekiabált.

– Szeretném a tudomásodra hozni, hogy nincs esélyed, Karesz! Csapodár vagy és hazug!

– Karesz!

Nem jött onnan ki senki emberfia, hátul a tyúkos boksznál elhallgattak a kutyák. Egy ideig szárnyasok káráltak ott, gyöngytyúk, nyúl is volt, kakas meg egy páva, most már kutyák vannak. Néha véresen hozzák vissza őket. Fél kilenc volt, reggel, nem jött ki senki.

– Nem is vagyok itt – mondták odabentről.

– Akárhol vagy, Karesz, nincs esélyed. Értsd ezt meg!

– Olyan vagyok, mint az isten, van esélyem – hangzott bentől.

Még egy éve is úgy történt, hogy sebes, gyakorlott mozdulatokkal megfésülködött a posta bejáratnál, kicsit húzott a ruháján, de tényleg, mint amikor tempolomba lép az ember, aztán belépett, és az útjára adta a levelet, lapot. A tisztelet fontos, mint a levegő. Irénke, ha lehetett, vásárolt egyedi bélyeget is. Nemzeti vár, híres, történelmi ember, folyó, város, automobil. Mennyi féle-fajta nemzeti különösség. És vásárolt borítékot. Rác Bertalan postamester, kis tömzsi ember, akkoriban mosolygott még, recsegett az arca, ha kedvességbe fordult. Negyven éve volt Bertalan postamester, özvegy, várta a nyugdíj.

– Irén, én profi voltam mindig. Érted?

– Az mit jelent?

– Én mindig tudtam a dolgom, Irén.

– Tudom, Bertalan.

– Már nincs is bélyeg, Irén. Csak át kell húzni a borítékot a gépen.

Savanyú volt a lehelete, kedves ember, szintén özvegy, elég gyorsan győzött náluk a rák. Macskákat etetett az épület előtt. Néhány éve mondták Irénkének a piacon, hogy lett egy új polc a postaépületben, annál az ablaknál működött régen a csomagfeladás, hárman fogadták az ügyfeleket, már csak Bertalan bűvészkedik a csekkvágó géppel, viszont egyéb szolgáltatás is lett, kekszek, üdítő, cukor, szemceruzák, mamusz. Kapni lehetett öblítőt és egércsapdát, és megjelent a szép, zöld lóheréivel a szerencsejáték. Ki ne szeretne egy jó kis lottóötöst. A nemzeti pályagondnoknak itt töltötte ki a négyesét, majdnem háromezer forint jutalma lett, be kellett menni érte a városba, természetes, hogy tartottak egy rendes ünnepséget. Összetört a pezsgősüveg a postaépület falán. Rác Bertalan postamester ki-tüntették, kicsit vonakodott átvenni. Behívta a polgármester, ugorj már be egy nyeletra, Bercikém. Megnyitott egy whiskysüveget. Aztán erre a rábeszélésre a postamester átvette a kitüntetést.

Ő szolgáltatta a nyertes szelvényt, nem?

Az pedig egy hete történt, hogy Rác Bertalan postamester megnyalta a szigligetis várbélyeget, szerzett valahonnan, és aztán azt mondta Irénkének:

– Itt a legolcsóbb.

– Micsoda, Bertalan?

– A hipó.

– Árulsz hipót is, Bertalan?

– Kétfajtát. Az az igazság – mondta lassan a férfi –, a hipónál se mindegy.

Vannak különböző minőségek.

Iréнке csóválta a fejét.

– Aztán készülsz-e a nyugdíjra, Bertalan? – kérdezte az asszony.

– Vegyél sárkányos sorsjegyet, Irén – szólt halkán a postamester, elpirult.

Mintha nyávogott volna kint a macska, Irén kiválasztott egy sárkányos sorsjegyet, nem akarta megsérteni a férfit, szerencséje lett, visszanyerte az árát, háromszáz forintot, na, ugye, mondta Bertalan, csikorogva mosolygott, a nyereményét subidubisra váltotta be Irénke, azzal már nem nyert. Nem lehet mindig nyerni.

– Hát képzeld, csapja a szelet az a hülye Karesz – mondta Irénke, elaraszolt az árus polc mellett.

– A hipót elfelejtetted, Irén – szólt Rác Bertalan, amikor az asszony nyitotta a postaajtót.

Amikor Irénke ezen a hétfőn, kicsit késve, az aranyeső kivirágzásakor megérkezett a postára, már nyitva kellett volna lenni. Késétt is Sára problémái miatt. A macskák bujkáltak, de nyomok azok voltak. Hiába várt negyedóráig, nem került elő Bertalan. Langyos volt a szél, szinte kellemes.

– Bertalan! – kiabált többször Irénke, látta a férfi csikorgó, fémes mosolyát.

Nem szerette az ilyesmit, végül belesett az ajtón. Sokat nem látott. Elborulhatott egy szék, előtűnt két ágaskodó faláb. Az új polcot megpakolták rendesen, ki volt írva, nagy, piros filcbetűkkel, hogy akciós a győri keksz, a málnaszörp, a hipó és a Nagymagyarország-matrica. Fölöttük ott ringott Rác Bertalan postamester cipőjének a talpa.